

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2011 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Barbara Suchowska
Sędziowie	SSA Helena Kubaty SSA Mariusz Żak (spr.)
Protokolant	Dariusz Bryła

przy udziale Prokuratora Prok. Apel. Krzysztofa Błacha

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2011 r. sprawy

skazanego **P. M. (M.)**, s. M. i B., ur. (...) w P.

na skutek apelacji prokuratora i obrońcy skazanego

od wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 6 października 2010 r. sygn. akt. V K 52/10

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że;

- łagodzi karę łączną pozbawienia wolności wymierzoną skazanemu w punkcie 2 do 3 (trzech) lat i ustala, że na jej poczet podlega zaliczeniu okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 20 września 1995 roku do 6 września 1996 roku w sprawie Sądu Wojewódzkiego w Katowicach o sygn. XVI K 274/96, a w pozostałym zakresie okresy kar odbytych,
- w oparciu o art. 77 § 2 k.k. ustala, że skazany P. M. będzie mógł ubiegać się o warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbycia kary łącznej 25 lat pozbawienia wolności orzeczonej wobec niego w punkcie 6 zaskarżonego wyroku po odbyciu 20 (dwudziestu) lat,
- jako podstawę prawną kary łącznej wymierzonej skazanemu w punkcie 6 zaskarżonego wyroku przyjmuje art. 88 i 91 § 2 k.k.;

2. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

3. zasądza od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Katowicach) na rzecz adw. A. H. - Kancelaria Adwokacka w K. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem złotych 60/100) w tym 23% podatku VAT tytułem nieopłaconych kosztów obrony z urzędu udzielonej skazanemu P. M. w postępowaniu odwoławczym;

4. zwalnia skazanego od ponoszenia wydatków związanych z postępowaniem odwoławczym i obciąża nimi Skarb Państwa.

II AKa 438/10

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z 6 października 2010 roku Sąd Okręgowy w Katowicach, po przeprowadzeniu postępowania w przedmiocie połączenia kar wymierzonych skazanemu P. M. prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt III K 1590/95 z dnia 06 sierpnia 1996r za czyn popełniony w dniu 30.06.1995r. z art. 11 § 1 dkk w zw. z art. 208 dkk na karę 1 roku pozbawienia wolności i 300 zł grzywny, wyrok został objęty wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 19.06.2006r. sygn. akt XVI KI 1/06,

I. Sądu Wojewódzkiego w Katowicach sygn. akt XVI K 274/96 z dnia 10 marca 1997r za czyny popełnione w sierpniu i wrześniu 1995r oraz 28.07.1995r. z art. 227 § 1 dkk w zw. z art. 58 dkk oraz art. 208 dkk, na karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i 500zł grzywny z art. 36 § 2 dkk postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Katowicach z dnia 01.12.1997r. o sygn. akt XVI K 274/96 na podstawie art. 155 kkw umorzono grzywnę w kwocie 500zł na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczono okres tymczasowego aresztowania od dnia 20.09.1995r. do dnia 01.07.1998r., orzekając przepadek dowodów rzeczowych oraz obciążając skazanego opłatą w kwocie 200zł i kosztami w kwocie 517,14zł, karę skazany odbywał w okresie od 11.07.1998r. do 30.09.1998r. wyrok został objęty wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 19.06.2006r. sygn. akt XVI KI 1/06,

II. Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt III K 884/95 z dnia 16 września 1997r. za czyn popełniony w dniu 16.12.1994r z art. 11 § 1 dkk w zw. z art. 208 dkk na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby i grzywnę 400zł z art. 36 § 2 dkk, orzekając przepadek dowodów rzeczowych oraz zasądając koszty procesu od skazanego, postanowieniem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 15.11.2001r. sygn. akt III K 884/95 zarządzono skazanemu wykonanie kary pozbawienia wolności postanowieniem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 06.05.2002r. sygn. akt III K 884/95 umorzono skazanemu grzywnę karę skazany odbywał w okresie od 06.03.2005r. do 06.03.2006r. wyrok został objęty wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 19.06.2006r. sygn. akt XVI KI 1/06,

III. Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt III K 2102/97 z dnia 29 grudnia 1997r. za czyny popełnione w dniu 01.06.1997r z art. 235 dkk oraz art. 212 § 1 dkk w zw. z art. 60 § 1 dkk, na karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności, zwalniając z kosztów postępowania, karę skazany odbywał w okresie od 30.09.1998r. do 30.07.1999r.,

IV. Sądu Rejonowego w Grudziądzu sygn. akt II K 403/00 z dnia 13 października 2000r. za czyn popełniony w dniu 25.02.2000r. z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, zaliczając na poczet kary okres tymczasowego aresztowania od dnia 25.02.2000r. do dnia 28.06.2000r., orzekając przepadek dowodów rzeczowych i zwalniają z kosztów postępowania, karę odbywał w okresie od 13.11.2001r. do 11.03.2002r.,

V. Sądu Rejonowego w Bytomiu sygn. akt II K 330/02 z dnia 26 listopada 2002r. za czyn popełniony w dniu 25.10.2001r z art. 280 § 1 kk i art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 2 kk na karę 4 lat pozbawienia wolności, zmieniony wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 21.03.2003r. sygn. akt VII Ka 158/03 w ten sposób, że przyjęto działanie w warunkach recydywy zwykłej tj. art. 64 § 1 kk i zmniejszono wymiar kary do 3 lat pozbawienia wolności, zaliczając na poczet kary okres rzeczywistego pozbawienia wolności od 08.11.2001r do 13.11.2001r. oraz od 04.03.2004r. do 21.03.2003r. objęty następnie wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 19.06.2006r. sygn. akt XVI K 11/06,

VI. Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt III K 531/03 z dnia 20 listopada 2003r. za czyn popełniony w listopadzie do dnia 25.11.2000r. z art. 263 § 2 kk, na karę 9 miesięcy pozbawienia wolności, orzekając przepadek dowodów

rzeczowych i zwolniony z kosztów postępowania. objęty następnie wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 19.06.2006r. sygn. akt XVI KI 1/06,

VII. Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt III K 1221/04 z dnia 29 listopad 2004r. za czyn popełniony w okresie od 17.06.1995r. do 20.09.1995r. z art.286 § 1 kk i art. 271 § 1 i § 3 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i art. 12 kk, na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania kary na okres 4 lat próby oraz karę grzywny w wymiarze 30 stawek dziennych po 100zł każda, obciążając skazanego kosztami postępowania. wyrok w zakresie kary grzywny objęty został wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 19.06.2006r. sygn. akt XVI K 11/06,

VIII. Sądu Okręgowego w Katowicach sygn. akt XVI K 11/06 z dnia 19 czerwca 2006r wyrokiem łącznym obejmującym wyroki:

- Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt III K 1590/95
- Sadu Wojewódzkiego w Katowicach sygn. akt XVI K 274/96
- Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt III K 884/95 na karę łączną 4 lat pozbawienia wolności oraz wyroki:
- Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt III K 244/96
- Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt III K 1590/95
- Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt III K 1221/04

na karę łączną grzywny w wysokości 30 stawek dziennych po 100 zł każda, oraz wyroki:

- Sądu Rejonowego w Bytomiu sygn. akt II K 330/02
- Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt III K 531/03

na karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, zaliczając na poczet orzeczonej kary łącznej okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 08.11.2001r. do dnia 13.11.2001r. oraz od dnia 04.03.2002r. do dnia 27.02.2005r. i od dnia 06.03.2006r. do dnia 19.06.2006r. umarżając postępowanie w części dotyczącej objęcia wyrokiem łącznym spraw: Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt III K 2102/97, Sądu Rejonowego w Grudziądzu sygn. akt IIK 403/00, a ponadto Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt III K 244/96 i Sądu rejonowego w Gliwicach sygn. akt III K 1221/04 w zakresie dotyczącym połączenia orzeczonych wobec skazanego kar pozbawienia wolności orzeczone kary łączne skazany odbywał I kara 4 lat w okresie od 20.09.1995r. do 01.07.1998r. oraz od 11.07.1998r. do 30.09.1998r. i od 06.09.2005r. do 06.09.2006r. (kara odbyta) II Kara 31at 6 miesięcy w okresie od 08.11.2001r. do 13.11.2001r. oraz od 11.03.2002r. do 06.09.2005r. (kara odbyta),

IX. Sądu Okręgowego w Gliwicach sygn. akt IV K 183/05 z dnia 06 grudnia 2007r. za czyny popełnione w okresie od lipca 2000r. do września 2001r. z art. 258 § 2kk, art.280§1kk w zw. z art.91 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 kk i art. 64 § 1 kk, art. 278 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk, art.13 § 1 kk w zw. z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk, art. 281 kk w zw. z art. 65 § 1 kk, art. 280 § 2 kk i art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i art. 64 § 1 kk i art. 65 § 1 kk, art. 286 § 1 kk w zw. z art. 12 kk i art. 64 § 1 kk, art. 310 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk, art. 281 kk, art. 148 § 2 pkt. 2 kk, art. 156 § 3 kk w zw. z art. 64 § 1 kk na karę łączną 25 lat pozbawienia wolności, ustalając że może ubiegać się o warunkowe przedterminowe zwolnienie po odbyciu 20 lat pozbawienia wolności, zaliczając na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 06.09.2006r. do dnia 06.12.2007r., zasądzając obowiązek naprawienia szkody, orzekając przepadek czeków, przepadek dowodów rzeczowych zwalniając z kosztów postępowania, karę odbywa w okresie od 06.09.2006r. do 06.09.2031r.,

X. Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt III K 1046/06 z dnia 06 listopada 2008r. za

czyny popełnione w okresie do 32.10.2000r do 24.04.2001r z art. 280 § 1 kk w zw. z art.65 kk i art.91 § 1 kk, art. 278 § 1 kk w zw. z art. 65 kk, na karę łączną 5 lat pozbawienia wolności, zwalniając z kosztów sądowych,

XI. Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt III K 155/09 z dnia 29 czerwca 2009r. za czyny popełnione w okresie od 01.08.2000r. do 14.09.2001r. z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, art. 65 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk i art. 278 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 kk i art. 91 § 1 kk oraz art.

280 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 kk na karę łączną 7 lat pozbawienia wolności, zwalniając z kosztów postępowania,

XII. Sądu Okręgowego w Katowicach sygn. akt V K 143/09 z dnia 13 października 2009r. za czyny popełnione w okresie od początku 2001 r. do września 2001 r. z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 252 § 1 kk

i art.282kk w zw. z art.65§1kk i art.64§1kk oraz art.252§1kki art.282kk przy zast. art. 1 l§2kk w zw. z art.65§1kk i art.64§1kk na karę łączną w wymiarze 5 lat pozbawienia wolności, zwalniając z kosztów postępowania.

Orzekł, co następuje :

1. na mocy art. 575 § 1 kpk traci moc wyrok łączny Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 19 czerwca 2006r. sygn. akt XVI K 11/06,

2. na mocy art. 85 kk oraz art. 86 § 1 kk w zw. z art.569§1kpk łączy kary pozbawienia wolności wymierzone wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 6 sierpnia 1996r. o sygn. akt III K 1590/95
- Sądu Wojewódzkiego w Katowicach z dnia 10 marca 1997r. sygn. akt XVI K 274/96
- Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 16 września 1997r. sygn. akt III K 884/95 i wymierza skazanemu P. M. karę łączną:

4 (czterech) lat pozbawienia wolności

3. na mocy art. 63 § 1 kk i art. 577 kpk na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt. 2 zalicza skazanemu P. M. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 20.09.1995r do 01.07.1998r. oraz od 11.07.1998r. do dnia 30.09.1998r. oraz od dnia 06.09.2005r. do dnia 06.09.2006r.,

4. na mocy art. 85 kk oraz art. 86 § 1 i § 2kk w zw. z art. 569 § 1 kk łączy kary grzywny orzeczone wyrokami:

-.

- Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 23 kwietnia 1996r. o sygn. akt III K 244/96
- Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 6 sierpnia 1996r. o sygn. akt III K 1590/95
- Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 29 listopada 2004r. o sygn. akt III K 1221/04 i wymierza skazanemu P. M. karę łączną grzywny w wysokości:

30 (trzydziestu) stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawkiiennej na kwotę 100 (stu) złotych

2. na mocy art.63§1kk na poczet orzeczonej kary łącznej grzywny zalicza skazanemu 1(jeden) dzień zatrzymania w dniu 12.06.1995r. przyjmując jeden dzień zatrzymania za równoważny jednej stawceiennej w kwocie 100 (sto) złotych, uznając , że kara łączna grzywny została wykonana przez skazanego do kwoty 100 (stu) złotych;

3. na mocy art. 569 § 1 kpk, art. 85 kk, art. 86 § 1 kk oraz art.88 kk łączy kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Bytomiu z dnia 26 listopada 2002r. o sygn. akt II K 330/02,
- Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 20 listopada 2003r. o sygn. akt III K 531/03,
- Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 06 grudnia 2007r. o sygn. IV K 183/05,
- Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 06 listopada 2008r. o sygn. III K 1046/06,
- Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 29 czerwca 2009r. o sygn. akt III K155/09 oraz
- Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 13 października 2009r. o sygn. VK 143/09 opisanymi w pkt. VI, VII, X, XI, XII, XIII i wymierza skazanemu P. M. karę łączną:

25 (dwadzieścia pięć) lat pozbawienia wolności;

7. na zasadzie art. 577 kpk i art. 63 § 1 kk zalicza skazanemu na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okresy rzeczywistego pozbawienia wolności:

- .
- w sprawie Sądu Okręgowego w Gliwicach sygn. akt IV K 183/05 od dnia 06.09.2006r. do dnia 06.10.2010r.
- w sprawie Sądu Okręgowego w Katowicach sygn. akt XVI K 11/06 od dnia 08.11.2001r. do dnia 13.11.2001r. oraz od dnia 11.03.2002r. do dnia 06.09.2005r.

8. ustala, że w pozostałym zakresie rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach objętych wyrokiem łącznym, opisanych wyżej w punktach VI, VII, X, XI, XII, XIII podlegają odrębnemu wykonaniu;

9. na mocy art. 572 kpk umarza postępowanie w przedmiocie objęcia wyrokiem łącznym wyroków:

- .
- Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 29.12.1997r. sygn. akt III K 2102/97
- Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 13.10.2000r. sygn. akt IIK 403/00, a ponadto:
- Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 23.04.1996r. sygn. akt III K 244/96
- Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 29.11.2004r. sygn. akt III K 1221/04 w zakresie dotyczącym połączenia orzeczonych wobec skazanego kar pozbawienia wolności wymierzonych tymi wyrokami,

10. na zasadzie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26.05.1982 r. Prawo o adwokaturze zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. H. kwotę 146,40 (sto czterdzieści sześć 40/100) złotych obejmującą 22% podatek VAT, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej obrony z urzędu;

11. na mocy art. 624 § 1 kpk zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów sądowych, którymi obciąża Skarb Państwa.

Wyrok zaskarżyli: prokurator, na niekorzyść skazanego, w części orzeczenia o karze łącznej zawartego w pkt. 6 wyroku oraz obrońca skazanego w części dotyczącej wymiaru kary łącznej orzeczonej w pkt. 2 wyroku.

Prokurator w wywiedzionej apelacji zarzucił rażąca niewspółmierność wymierzonej kary 25 lat pozbawienia wolności poprzez brak zastrzeżenia, iż skazany może ubiegać się o warunkowe przedterminowe zwolnienie nie wcześniej niż po odbyciu 20 lat pozbawienia wolności, pomimo, że obostrzenie takie dotyczyło jednej z kar podlegających łączeniu w niniejszej sprawie, a to kary 25 lat pozbawienia wolności wymierzonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 6 grudnia 2007 roku sygn. akt IV K 183/05.

Podnosząc powyższy zarzut wniósł o :

zmianę zaskarżonego wyroku poprzez określenie na podstawie art. 77 § 2 kk, iż skazany P. M. może ubiegać się o warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbycia kary łącznej pozbawienia wolności, orzeczonej wobec niego w punkcie 6 zaskarżonego wyroku łącznego po odbyciu 20 lat kary pozbawienia wolności.

Obrońca skazanego powołując się na podstawy prawne z art. 438 pkt. 4 kpk zarzuciła rażąca niewspółmierność kary łącznej wymierzonej P. M. w wysokości 4 lat pozbawienia wolności, podczas gdy postawa oraz warunki i właściwości osobiste w/w uzasadniają zastosowanie wobec niego zasady pełnej absorpcji.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 427 § 1 kpk w zw. z art. 437 § 1 i 2 kpk, wniosła :

-zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie skazanemu kary przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji

Ponadto wniosła o zasądzenie na rzecz obrońcy kosztów udzielonej pomocy prawnej świadczonej z urzędu przed Sądem II instancji, jako że nie zostały one uregulowane w całości ani w części.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Obie apelacje należało ocenić jako częściowo zasadne.

Obrońca skazanego zakwestionowała trafność wyroku w zakresie kary łącznej 4 lat pozbawienia wolności wymierzonej P. M. w pkt. 2 zaskarżonego wyroku i podnosząc zarzut jej rażącej niewspółmierności wniosła o zastosowanie w tym przypadku pełnej absorpcji kar .

Gdy weźmie się pod uwagę, iż na karę tę składają się łącznie 4 kary jednostkowe, orzeczone wyrokami opisanymi w punkcie I, II, i III części wstępnej wyroku, z których najsurowsza to kara 2 lat pozbawienia wolności, oznaczałoby to złagodzenie przedmiotowej kary łącznej do tej właśnie wysokości.

Tak daleko idące żądanie nie jest uzasadnione.

. Autorka apelacji oparła je w zasadzie wyłącznie na stwierdzeniu, iż P. M. przechodzi pozytywnie proces resocjalizacji, o czym świadczyć ma fakt podjęcia przez niego nauki, zawarcie związku małżeńskiego oraz – wskazany w opinii zakładu karnego – brak zachowań o charakterze agresywnym.

Z zacytowanej przez obrońcę skazanego opinii wynika jednak także to, że w trakcie odbywania kary zachowuje się on zmiennie. Przypadki nagradzania przeplatają się z karami dyscyplinarnymi. Nadto deklaruje on udział w podkulturze więziennej, co musi być ocenione negatywnie. Na fakty te trafnie wskazał Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, słusznie konkludując, że w istocie rzeczy opinie o nim należy określić jako przeciętną, a więc taką która nie dostarcza istotnych argumentów za zastosowaniem absorpcji kar.

Akceptując tę ocenę Sąd Apelacyjny uznał jednak, że istnieją inne podstawy do tego, aby – pozostając przy przyjętej przez Sąd Okręgowy zasadzie absorpcji – złagodzić wymierzoną P. M. karę łączną z czterech do trzech lat pozbawienia wolności.

Zadecydowała o tym przede wszystkim analiza powiązań przedmiotowo – czasowych zachodzących pomiędzy przestępstwami, za które został on skazany na poszczególne kary jednostkowe, będące podstawą orzeczonej kary łącznej.

Przypomnieć trzeba, że chodzi w tym przypadku o łącznie cztery przestępstwa, z których trzy to kradzieże z włamaniem (dwie z nich w stadium usiłowania), dotyczące mienia o niewielkiej wartości, a czwarte to przestępstwo z art. 227§1 dkk. Są to zatem przestępstwa o tym samym bądź zbliżonym charakterze. Zostały one popełnione w okresie od 16 grudnia 2004 roku do września 2005 roku, a zatem na przestrzeni dziewięciu miesięcy.

Wymierzając za nie kary, poszczególne sądy sięgnęły po represję na poziomie ustawowego minimum, co świadczy o tym, że nie były to w żadnym wypadku czyny o szczególnie wysokim stopniu społecznej szkodliwości.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego wskazane okoliczności uzasadniają orzeczenie kary łącznej niższej niż ta, którą wymierzył Sąd Okręgowy, określając jej wysokość na poziomie zbliżonym do sumy kar, wynoszącej 5 lat.

Ocena ta, jak również fakt, że obok tej kary P. M. będzie musiał odbyć drugą z wymierzonych mu kar łącznych, w wysokości 25 lat pozbawienia wolności – co nie może pozostać bez wpływu na dyrektywy wymiaru kary związane z potrzebą jego resocjalizacji – zdecydowała o złagodzeniu kwestionowanej kary do trzech lat.

Sąd Apelacyjny uznał jednocześnie, że postulat dalszego jej złagodzenia, zawarty w apelacji obrońcy, przez zastosowanie pełnej absorpcji, jest całkowicie nieuzasadniony, zarówno z uwagi na ograniczone efekty prowadzonego procesu resocjalizacji P. M., na co wskazano już wcześniej, ale również ze względu na przedstawione relacje zachodzące pomiędzy przestępstwami, za które został skazany.

Podnieść jednocześnie należy, że Sąd Apelacyjny łagodząc karę łączną pozbawienia wolności wymierzoną skazanemu P. M. w punkcie 2 wyroku do 3 lat zaliczył na jej poczet zarówno okres tymczasowego aresztowania stosowanego wobec niego w sprawie XVI K 274/96 SW Katowice jak i – w pozostałym zakresie – czas kar odbytych już przez niego w ramach odbywania poszczególnych kar jednostkowych wymierzonych mu zarówno w tej sprawie jak i w sprawach III K 1590/95 i III K 884/95. Jest przy tym oczywistym, że wobec odbycia już przez niego całości kary łącznej, orzeczonej w poprzednim wyroku łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z 19 czerwca 2006 roku (sygn. XVI K 11/06) w wysokości 4 lat, który to wyrok utracił moc, niezbędnym będzie dokonanie nowego obliczenia okresu odbytych przez niego kar, tak aby pozostały czas (1 roku) został wliczony do okresu odbywania drugiej z wymierzonych mu kar łącznych.

Przechodząc do apelacji prokuratora na wstępie stwierdzić trzeba, że trafnie wskazano w niej na uchybienie Sądu I instancji wyrażające się w tym, że wymierzając P. M. karę łączną 25 lat pozbawienia wolności (pkt. 6 zaskarżonego wyroku) nie orzekł jednocześnie o tym, że – z mocy art. 77§2 kk – będzie się on mógł ubiegać się o warunkowe, przedterminowe zwolnienie z odbycia reszty tej kary nie wcześniej niż po odbyciu 20 lat.

Konstatacja ta jest niezbędna, albowiem podniesienie przez prokuratora w apelacji wskazanego uchybienia pozwoliło sądowi odwoławczemu na dokonanie – w granicach wyznaczonych przez art. 434§1 zd. 2 kpk – zmiany wyroku w tym zakresie na niekorzyść skazanego, pomimo że powiązał on je – nieprawidłowo – z zarzutem niewspółmierności kary, a nie z zarzutem obrazy prawa materialnego, do której w istocie rzeczy doszło.

Uzasadniając to stanowisko przede wszystkim wskazać trzeba, że zastrzeżenie z art. 77§2 kk, zostało orzeczone wobec P. M. w wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z 6 grudnia 2007 roku (sygn. IV K 183/05), którym został on skazany na karę 25 lat pozbawienia wolności, za jedno z przypisanych mu nim przestępstw oraz na karę łączną tej samej wysokości. Wyrok ten został objęty zaskarżonym wyrokiem łącznym.

Zgodnie z art. 85 kk oznacza to, że kary orzeczone tym wyrokiem stanowią – obok kar wymierzonych mu pozostałymi wyrokami podlegającymi łączeniu (wymienionymi w pkt. 6 zaskarżonego wyroku) – podstawę kary łącznej ferowanej w wyroku łącznym.

Art. 85 kk, jak i określające granice oraz wymiar kary łącznej przepisy art. 86 i 88 kk, nie wskazują wprost na to, że przez podstawę kary łącznej należy rozumieć, w przypadku kary pozbawienia wolności orzeczonej przez sąd z zastrzeżeniem z art. 77§2 kk, karę w ten sposób ukształtowaną (o tej treści). Za interpretacją taką przemawia jednak charakter prawny orzeczenia opartego o art. 77§2 kk.

Przepis ten został wprawdzie usytuowany w obrębie unormowań regulujących zasady wykonania kary pozbawienia wolności, to jednak nie ulega wątpliwości, że tworzy podstawę prawną decyzji mieszczącej się w wyłącznej kompetencji

sądu, który - przypisując sprawcy określone przestępstwo – orzeka jednocześnie o karze, którą będzie on musiał za nie ponieść.

To charakter przypisanego przestępstwa np. szczególnie brutalnego, drastycznego, bądź okoliczności jego popełnienia – a nie prognozy co do resocjalizacji sprawcy – mogą skłonić sąd do tego, aby ze względu na poczucie sprawiedliwości bądź inne, ogólnoprewencyjne cele orzekanej kary, ograniczyć możliwość ubiegania się przez niego o warunkowe przedterminowe zwolnienie.

Rozstrzygnięcie oparte o przepis art. 77§2 kk jest zatem ściśle związane z orzeczeniem o winie i wymierzonej karze. Współdecyduje ono o surowości zastosowanej represji, stanowiąc integralny element wyroku, który z chwilą jego uprawomocnienia się, chroni powaga rzeczy osądzonej.

Oznacza to, że nie jest dopuszczalna jakakolwiek ingerencja w tym zakresie nie tylko w toku wykonywania kary, przez sąd penitencjarny orzekający w oparciu o art. 77§1 kk, ale także w trybie orzekania o karze łącznej przez sąd wyroku łącznego, który nie jest uprawniony do tego, aby – według własnego uznania – wprowadzić do orzekanej kary łącznej zastrzeżenie z art. 77§2 kk, jeśli nie było go w żadnej z łączonych kar, ani też do pominięcia go, czy też do jego modyfikacji, w przypadku gdy było ono zawarte w orzeczeniu o karze, będącej podstawą kary łącznej ferowanej w wyroku łącznym (podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Krakowie w postanowieniu z 26 maja 2007 roku, II AKa 189/01, KZS 2001/6/27; a odmienne Sąd Apelacyjny w Lublinie w post. z 5 marca 2008 roku, AKz w 136/08, KZS 2008/6/58).

Na gruncie rozpoznawanej sprawy przypomnieć trzeba, że Sąd Okręgowy zamieścił w części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego pełny opis skazania P. M. na karę 25 lat pozbawienia wolności wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z 6 grudnia 2007 roku (sygn. IV K 183/05), tj. wraz ze wskazaniem na orzeczone przez ten sąd, w oparciu o art. 77§2 kk, zastrzeżenie, że będzie się on mógł ubiegać o warunkowe zwolnienie z odbycia reszty tej kary dopiero po upływie 20 lat.

Zastrzeżenia tego nie powtórzył jednak wymierzając mu, na podstawie art. 88 kk, karę łączną 25 lat pozbawienia wolności, obejmującą to skazanie.

Brak uzasadnienia dlaczego Sąd Okręgowy tak postąpił (nie ma go w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku), a w szczególności fakt, że Sąd ten nie powołał się na żadne okoliczności, które mogłyby wskazywać na to, że prezentuje odmienny pogląd i celowo odstąpił od powtórzenia przy karze łącznej zastrzeżenia z art. 77§2 kk, upoważnia do uznania, że stało się tak na skutek przyjęcia założenia, że dla „przeniesienia” przedmiotowego zastrzeżenia do orzeczonej kary łącznej, wystarczające jest stwierdzenie, objęte pkt. 8 wyroku, o tym, że w pozostałym zakresie rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach objętych wyrokiem łącznym, podlegają odrębnemu wykonaniu.

Tezy tej nie można zaakceptować. Zastrzeżenie z art. 77§2 kk było związane z karą, która z chwilą wydania wyroku łącznego utraciła byt i nie może być odrębnie wykonywana. Wykonywana będzie kara łączna i to z nią zastrzeżenie to należało powiązać.

Materialno – prawnym wyrazem uchybienia Sądu Okręgowego stała się obraza art. 88 kk w zw. z art. 85 kk i 77§2 kk. Przepisy te nakazują sądowi orzekającemu w wyroku łącznym karę łączną pozbawienia wolności, aby za jej podstawę przyjął kary określone prawomocnie, także poprzez zastrzeżenie art. 77§2 kk, przez sądy skazujące sprawcę za poszczególne przypisane mu przestępstwa, czego – jak wcześniej wskazano – Sąd I instancji nie uczynił.

Mając to na uwadze Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok zgodnie z wnioskiem zawartym w apelacji prokuratora, przez przyjęcie – w oparciu o art. 77§2 kk – że skazany P. M. będzie mógł ubiegać się o warunkowe przedterminowe zwolnienie z reszty kary łącznej, wymierzonej mu w pkt. 6 części dyspozytywnej tego wyroku, nie wcześniej niż po upływie 20 lat.

Sąd Apelacyjny orzekł jednocześnie, że właściwą podstawą prawną przedmiotowej kary łącznej jest – obok art. 88 kk - art 91§2 kk (odwołujący się bezpośrednio także do art. 85 kk), albowiem pośród skazań, które na karę tę się składają są między innymi skazania za ciągi przestępstw (wyroki opisane w pkt. X i XI treści wstępnej wyroku łącznego).

Z uwagi na sytuację majątkową i rodzinną skazanego Sąd Apelacyjny zwolnił go od ponoszenia wydatków związanych z postępowaniem odwoławczym.